

Иван Вазов

Борба

Народът простий се събирал
и в множество трупал
покрай певеца, който свирял
и вдъхновено пял.
И там със вик и с крясък буйни
смущавал звуковете струни;
ала певец с наведена глава
си тихичко със пръст играял
и сред безумната мътва
той от да свири не престаял,
но всем ученье проповядал...

Невежи

Защо седиш така, несвесний,
над гъсла си пренесен ти,
та пееш някакви си песни
по цели дни, нощи?
Какво говорят тия струни?
Защо без спирка ги бръмчиш?
Защо със думи се безумни
на всеки час ти нас глушиш?

Певец

О, вие, от мъдростта лишени,
що слепи имате очи!
Не чувате ли, че това звучи:
„Ученье вам и пак ученье?“
Във него вашът е покой,
със него вам е всичко лесно,
от него ще текат безброй
блага за вас.
То вам ще бъде най-полезно.

Невежи

Каква ли полза в него щем намери?
Какво ли може то да стори?
Не може то да се яде,
нито пък небето да отвори

да падне манна зарад нас!...
Защо ни ѝ то – това ученье?

Певец

О, чуйте що ви думам аз:
то дар велик е и небесен;
то прави всякого от нас
да бъде мъдър и честит, и свесен
и дава му голяма власт
над всичко – в този божий свят.
Учете се да разберете,
защо вас бог, кат сътворил,
със толкоз дарби надарил?
Нали от тез животни по полето
да бъдете по-горни ви?
Учете се, учете!...
Тогава зарад вас ще съмне...
Тогаз всяк ще е человек,
ще знай що е
и що му трябва в днешен век.

Невежи

Словата ти са много тъмни...
Нима не сме челяшка кръв,
като не сме така учени?
Нима и ти не си такъв,
ти – толкоз мъдър, изтънчений?
Недей със гъсла си нам да бръмчиш –
напрасно пръсти си трошиш!...
Подобни си иди да дириш
глупци кат теб и тям да свириш.
Ний нужда нямаме от теб!
Учение никому не дава хлеб!

Певец

Мълчи, несмислений народе,
що си останал жално сляп,
всегдашен роб на труд и мъка,
що от единът само хляб

не мислиш друго, не познаваш...
На по-високо се не предаваш!
Ти полза, полза дириш в вси места,
а полза що е – не отбираш
и сляп като си, не съзираш
де да се търси, де е тя!...
Умът ти е най-ограничен;
животът ти лош, безразличен.
Не можеш, клетий, да се насладиш
от нищо гиздаво, прекрасно!
Макар че същество си
пълновластно –
не можеш да се ползуваш от всичко,
що теб природа подарила.
Не знаеш що си бил от по-преди.
Твое отечество и твоите прадеди
що са били
и що за тях история открила –
не знаеш нищо за това!
Не знаеш за какво си назначен
и роду си що си ти задължен,
ни то пък как да му се издължаваш –
ни теб, ни нему ти полезен ставаш!...
Ах! Нищо теб изящно не влече...
От нищо свето, идеално,
ни от високо – гениално –
ти не разбираш...
И нищо тебе не плени!
Ти ходиш в тъмний свят, във тъмний път,
нищожни, глупи търсиш забавленья
и тънеш в жалки заблужденья.
Умът ти с тъмнота покрит,
към все високо упорит –
не чувствава той нищо възвишено,
ни благородно, красно, възтържено;
и ти стоиш посред природата кат скот,
на нея вечно ти покорен роб!...

Но що казах? Ти, клетий, си доволен,
доволен, че не видиш, дет си долен,
погънал в тежък сън... облян със пот!...
„Учене, думаш ти, не е ти нужно,

не трябва тебе тоз божествен дар?“
Мълчи, клетнико!... Творение бездушно!
Теб да накаже Рокът Прав
за упоритий твой нърав,
орисал те е от безкрайно време
навсякъде да носиш тежко бреме!
И дотогаз връх твоего чело
ще е бележено „Тегло“,
додето станеш доста свесен,
за да приемнеш тоя дар небесен.

КРАЙ

Източник: Словото

Първа публикация: „Периодическо списание на българското книжовно дружество“, г.
I, 1870, кн. 2

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5578>]